

Warszawa, 30 czerwca 2021 r.

DSRIN-III.070.3.2021

Pan
Dariusz Kuszewski
Przewodniczący
Niezależnego Samorządnego
Związku Zawodowego
Pracowników Schronisk dla Nieletnich
i Zakładów Poprawczych

Szanowny Panie Przewodniczący,

w nawiązaniu do Pana pisma z dnia 31 maja 2021 r., kierowanego do Pana Michała Wosia Sekretarza Stanu, dotyczącego uwag do „Wytycznych do organizacji roku szkolnego 2021/2022 w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich” z dnia 7 maja 2021 r., uprzejmie informuję.

Minister Sprawiedliwości na podstawie art. 95 § 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. *O postępowaniu w sprawach nieletnich* (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 969) sprawuje zwierzchni nadzór nad schroniskami dla nieletnich i zakładami poprawczymi. Nadzór ten wykonywany jest przez wyznaczone przez Ministra Sprawiedliwości osoby w sposób określony w § 101 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2001 r. w sprawie *zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich*. (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 487), m.in. poprzez wydawanie wytycznych, zaleceń, poleceń i decyzji.

Departament Spraw Rodzinnych i Nieletnich w ciągu całego roku szkolnego systematycznie monitoruje organizację i przebieg pracy we wszystkich zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich. Organizacja pracy placówek jest analizowana pod kątem liczby oddziałów szkolnych i grup wychowawczych w powiązaniu z faktyczną liczbą wychowanków przebywających w placówce w poszczególnych miesiącach, czyli wykorzystaniem miejsc w zakładach i schroniskach. Na podstawie cotygodniowych statystyk sporządzonych przez Departament wylicza się średnią liczbę wychowanków przebywających

w placówce, która jest podstawą do określenia organizacji pracy w zakładach dla nieletnich w danym roku szkolnym.

W trybie nadzoru zwierzchniego co roku przekazywane są dyrektorom zakładów dla nieletnich „Wytyczne do organizacji danego roku szkolnego w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich”. W oparciu o wytyczne dyrektor placówki opracowuje arkusz organizacji pracy zakładu poprawczego i schroniska dla nieletnich, a następnie przedkłada Ministrowi Sprawiedliwości celem zatwierdzenia (§ 13 ww. rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2001 r. w sprawie zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich).

Spadająca z roku na rok liczba wychowanków i wzrastający koszt ich utrzymania wymusza podejmowanie działań racjonalizujących koszty związane z funkcjonowaniem placówek. Dyrektor zakładu dla nieletnich jest zobowiązany do przestrzegania zasady dostosowywania organizacji pracy placówki do liczby nieletnich faktycznie w niej przebywających. Wynika to z odpowiedzialności kierownika jednostki za całość gospodarki finansowej, w tym szczególnie w zakresie zaciągania zobowiązań finansowych.

W „Wytycznych do organizacji danego roku szkolnego w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich” określony jest limit miejsc w poszczególnych zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich wyznaczony przez średnią liczbę wychowanków przebywających w placówce w poprzednim roku szkolnym.

W roku szkolnym 2021/2022 łączny limit miejsc we wszystkich zakładach dla nieletnich wynosi 1 052 miejsc i pozostaje on na tym samym poziomie, co w bieżącym roku szkolnym.

W ramach nadzoru pedagogicznego nad zakładami dla nieletnich prowadzone są analizy i ocena stanu, warunków i skuteczności działalności wychowawczej i edukacyjnej zakładów i schronisk. W roku 2020 dokonano badania działalności kół zainteresowań prowadzonych dla wychowanków zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich oraz działalności hosteli funkcjonujących w zakładach poprawczych. Ponadto przeprowadzono wizyty celoksztaltu działalności zakładów dla nieletnich oraz ewaluacje problemowe. Wyniki analiz i działań kontrolnych zostały wykorzystane w opracowaniu Wytycznych na kolejny rok szkolny w zakresie:

- ustalenia liczby godzin przypadających na realizację kół zainteresowań,
- zasad tworzenia hostelu oraz grupy absolwentów.

W ocenie Departamentu, zasady tworzenia hostelu w roku szkolnym 2021/2022 w żadnym stopniu nie wpłyną negatywnie na realizację procesu usamodzielniania nieletnich lub przygotowania ich do zwolnienia z zakładu poprawczego. Dyrektor zakładu w każdym

czasie może umieścić nieletniego na czas określony w hostelu, jak również może w każdym czasie stwierdzić brak podstaw do dalszego jego pobytu w hostelu. Za organizację pracy placówki odpowiada dyrektor i w ramach jego kompetencji pozostaje rozwiązywanie bieżących problemów związanych z prawidłowym funkcjonowaniem schroniska i zakładu.

W Wzitycznych określono sposób organizowania opieki wychowawczej na wychowankami - absolwentami poprzez prowadzenie przez zespół diagnostyczno-korekcyjny lub diagnostyczny zajęć wychowawczo-edukacyjnych oraz specjalistycznych zajęć takich, jak: profilaktyczne, psychoedukacyjne, socjoterapeutyczne i psychokorekcyjne, w wymiarze łącznym 12 godzin tygodniowo. Utworzenie grupy absolwentów stanowi warunek przyznania dodatkowych 30 godzin wychowawczych.

Każdy zakład poprawczy czy schronisko dla nieletnich w swojej strukturze jest niezależną jednostką organizacyjną kierowaną przez dyrektora. Oznacza to, że w poszczególnych placówkach dyrektorzy są pracodawcami dla osób w nich pracujących i podejmują niezależne decyzje kadrowe dotyczące zatrudniania i zwalniania pracowników.

Zadaniem dyrektorów, którzy odpowiadają za prawidłowe dysponowanie środkami publicznymi, jest sukcesywne dostosowywanie liczebności kadry do liczby wychowanków przebywających w zakładach poprawczych czy schroniskach dla nieletnich.

Minister Sprawiedliwości nie jest pracodawcą dla pracowników zakładów dla nieletnich i nie prowadzi polityki kadrowej w tych placówkach.

Jednym z zadań Ministra Sprawiedliwości w ramach nadzoru zwierzchniego nad zakładami poprawczymi i schroniskami dla nieletnich jest planowanie i opiniowanie wielkości nakładów osobowych i finansowych niezbędnych do prawidłowej działalności zakładów i schronisk. W tym celu Departament Spraw Rodzinnych i Nieletnich w sposób stały i systematyczny monitoruje liczbę nieletnich przebywających w zakładach dla nieletnich, zatrudnienie pracowników oraz koszt utrzymania wychowanka w tych placówkach.

Z poważaniem,

Beata Turek

Dyrektor - Sędzia

Departament Spraw Rodzinnych i Nieletnich

(podpisano elektronicznie)